تتراسیکلین وازدیاد اوره خون *

دکتر سیروس اهتمامی**

مجله علمی نظام‌پزشکی

سال سوم ، شماره ۱، صفحه ۶۸، ۱۳۵۱

مطالعات اخیر ثابت کرده است که ترکیبات تتراسیکلین موجب بالارفتن اوره خون‌شده حتی در بیماران کلیوی با نارسائی بشدتهای مختلف ممکن است، باعث وقفه کامل کلیه گردد.

از هشت بیمار تحت درمان با تتراسیکلین ، بدون سابقه عارضه کلیوی، بمقدار ۱ـ۲ گرم در روز، هفت مورد افزایش واضح اوره خون گزارش شده است (M.E. Shill) . چون در این بیماران کراتینین پلاسما بدون تغییر باقی مانده بود بنظر میرسید این افزایش ازت غیرپروتئینی بعلت خاصیت ضد انابولیکی تتراسیکلین بوده که درنتیجه موجب نقصان مصرف اسیدهای امینه جهت سنتز پروتئین‌ها میشود.

همچنین در دو بیمار داوطلب تحت درمان با Demethyl Chlor Tetracycline خوراکی، دریك مورد افزایش اوره ونقص قدرت Clearence کراتینین گزارش شده است.

درحال طبیعی قدرت ماندگاری تتراسیکلین در خون در حدود ۸/۵ ساعت است. درنارسائیهای کلیه از ۵۷ تا ۱۰۸ ساعت ودر یك مورد بیمار کلیوی هشت روز پس ازقطع درمان میزان غلظت دارو در خون بالا بوده است.

بنابراین جای تعجب نخواهد بود اگرعوارض سمی این دارودر بیماران کلیوی شایع‌تر باشد .

درسال ۱۹۵۲ J.C. Bateman وهمکاران، ضمن تحقیق درباره اثر Antimitotic آنتی بیوتیکها در بیماریهای بدخیم، در ده مورد بیماری که تحت درمان با تتراسیکلین وریدی بودند هشت موردعوارض افزایش سریع اوره خون همراه باسقوط فشارخون، دزیدراتاسیون ، حالت تشنگی و مرگ بعلت نارسائی کلیه را گزارش کردند .

Shill وهمکاران این درمان را دریازده بیمار کلیوی باشدتهای مختلف بصورت خوراکی تجربه ودرهریازده مورد افزایش اوره خون با شدتهائی متناسب با درجه ضایعه کلیه را گزارش کردند. دراین بیماران افزایش دیورز وکاهش وزن نیز گزارش‌شده‌است. بنظر میرسد دیورز ذکر شده بعلت دفع سدیم باشد . این گروه نیز افزایش اوره خون‌را بعلت خاصیت ناشناخته شده ضدآنابولیکی تتراسیکلین براسیدهای امینه عنوان کرده‌اند .

C R.P. George, R.A. Evans در گزارش دیگری علاوه براوره کراتینین پلاسما و نقصان Clearence کراتینین کلیه را گزارش کرده‌اند . از اینکه بالا بودن اوره همیشه تقریباً با اختلالات کلیوی همراه خواهد بود شکی نیست ولی هیچگاه این عارضه را نبایستی باعوارض زودگذر تتراسیکلین مخلوط کرد. ضمناً نبایست فراموش کرد که Anhydr 0-4. Epi-Tetracycline که حاصلی از تتراسیکلینهای مانده وتاریخ گذشته‌است، عوارضی شبه سندرم فانکونی میدهد .

درسال ۱۹۷۰ J. Little, R R. Balely ملاحظه کردندکه تنها Doxycycline از تتراسیکلینها اثری در میزان اوره خون ندارد . این دارو در بیمارانی بامیزان اوره بین ۵۰ و ۲۰۰ تجربه‌شده ودرهیچ مورد افزایشی مشاهده نشده‌است. بنظرمیرسد این عمل بعلت محدود بودن زمان ماندگاری دارو درخون باشد.

---

* ترجمه و اقتباس ازمجله :
British Medical Journal. P. 370. 12 Aug, 1972.

** خارك ـ بهداری شرکت ملی نفت ایران.